

ISPITIVANJE ORIĆEVIH POTPISA

Author: [Helen Warrell](#)

Sud procjenjuje autentičnost Orićevog potpisa na dokumentima posredstvom kojih tužioci pokušavaju dokazati njegovu zapovjednu odgovornost.

Na suđenju ratnom zapovjedniku Srebrenice, Naseru Oriću, ovoga tjedna je svjedočio i nezavisni vještak, koga su suci pozvali da se izjasni o 11 spornih potpisa o kojima su eksperti optužbe i obrane prethodno iznijeli suprotstavljene stavove.

Dorijan Keržan, slovenski grafolog i načelnik odjeljenja za analizu rukopisa u Ljubljani, izjavio je kako se od ukupno 11 potpisa za pet s „velikom izvjesnošću“ može reći da su zaista Orićevi; za jedan da je „vjerojatno“ njegov; dok se o preostalih pet ne može tvrditi ni da jesu, ni da nisu optuženikovi.

Optužba smatra da je Orić – koji je optužen za zapovjedanje muslimanskim napadima na više od 50 srpskih sela na istoku Bosne, počinjene tokom 1992. i 1993. – stvarni potpisnik dotičnih dokumenata, među kojima ima i klasičnih vojnih naredbi. Neke od tih dokaza tužioci su ranije iskoristili kako bi dokazali da je okrivljeni zaista zapovijedao srebreničkom teritorijalnom obranom.

Advokati okrivljenog su u više navrata osporavali te navode, napominjući da Orić nije obavljao nikakvu zapovjednu funkciju, već da je bio puki sudionik „improviziranog oružanog otpora“ u Srebrenici, gdje nije ni bilo organizirane vojne strukture.

Nedoumice oko potpisa pojavile su se u siječnju/januaru ove godine, prilikom svjedočenja vještaka obrane, profesora Esada Bilića, koji je negirao navode iz iskaza istražitelja tužilaštva dr. V. P. F. Fagela (W. P. F. Fagel), danog u listopadu/oktobru 2004. Da bi razriješili taj spor, suci su se za treće mišljenje odlučili obratiti vlastitom vještaku.

Radi olakšanja evaluacije, sudačkom je vještaku – koji je u dosadašnjoj karijeri obavio „mnogo više od 1.000“ pojedinačnih analiza rukopisa – bilo dano i osam „uzornih“ Orićevih potpisa, koje je trebalo usporediti s potpisima na spornim dokumentima.

Nakon što je Keržan pod vodstvom predsjedavajućeg suca Karmela Agijusa (Carmel Agius) predočio svoje nalaze, obama je stranama ponuđena i mogućnost da ga ispitaju. I dok je tužilac Jan Vuben (Jan Wubben) tu ponudu odbio, jedan od branilaca, Džon Džouns (John Jones), upustio se u opsežno i pomno ispitivanje Keržanove metodologije i istraživačke tehnike.

Zadubivši se u suptilnu analizu poteza nagore i nadolje, pritiskanja olovke, te dotakavši i eventualne efekte koje treba pripisati različitim sredstvima za pisanje, Džouns je krenuo od dokumenta do dokumenta, zahtijevajući od grafologa da mu obrazloži svoje zaključke.

Džouns se također pozvao i na jedan priručnik za naučnu analizu dokumenata, u kojem se čitaocima savjetuje da izvršenim analizama ne pristupaju kao pukoj „matematičkoj evaluaciji“, jer pri zaključivanju i sama ličnost eksperta „može biti od značaja“. Potom je upitao Keržana je li to zaista tako.

„Teško bi bilo ne složiti se s tim“, odgovorio je svjedok.

Tokom kasnijeg ispitivanja, Džouns je naglašavao kako se Keržanov pristup sastojao u „minimiziranju razlika“ između spornih i nespornih potpisa, odnosno u „insistiraju na sličnostima“ između njih. Ekspert mu je odgovarao da se s time ne slaže, ali je i dodao da nikada nije u stanju da tvrdi da su njegove vlastite procjene „stopostotno točne“.

Sudac Agijus je postupak okončao službenim izrazima zahvalnosti upućenim tužiocu Vubenu, koji će 17. ožujka/marta napustiti Tribunal. Sudac je Vubena pohvalio zbog toga što je, kako je rekao, zahvaljujući njemu optužba uspijevala ploviti i po „uzburkanoj vodi“.

Vubenovo mjesto zauzet će Patriša Selers (Patricia Sellers), koja će biti glavna zastupnica optužbe prilikom završnih riječi optužbe i obrane, zakazanih za prvi tjedan travnja/aprila.

Helen Warrell izvještava za IWPR iz Haga.

Location: Bosnia and
Herzegovina

Topic: Courtside

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/ispitivanje-ori%C4%87evih-potpisa>